

Algemeen	
Onderwerp	Zorgcoördinator Mensenhandel
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Rosalinda Jonkvorst
Eenheid	Sturing
E-mail	r.jonkvorst@regiogv.nl
Kenmerk	18.0004389
Datum	8 november 2018

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Het gewijzigd voorstel Zorgcoördinator Mensenhandel vaststellen.
Voorstel 2.	De Zorgcoördinator Mensenhandel binnen tot juni 2019 binnen het programma Bescherming en Opvang van de Regio Gooi en Vechtstreek aanstellen.
Voorstel 3.	De coördinatie mensenhandel na een jaar te evalueren om op basis daarvan besluiten te nemen over de uitvoering in de na juni 2019.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
11-10-18	Portefeuillehoudersoverleg	Bespreken	Hilversum stelt voor om de coördinator mensenhandel bij de Regio en binnen het gezamenlijke programma Bescherming en Opvang te organiseren. Het Portefeuillehoudersoverleg ondersteunt dit voorstel. Om deze lijn te bekrachtigen wordt bij het eerstvolgend Portefeuillehoudersoverleg een voorstel geagendeerd over de inbedding van de coördinator mensenhandel bij de Regio.
30-10-18	Uitvoeringsoverleg	Adviseren	Positief advies.
08-11-18	Directie-overleg	Adviseren	Positief advies.
19-11-18	Extra portefeuillehoudersoverleg Bescherming en Opvang	Vaststellen	Volgt

Toelichting

Beknpte toelichting

Op 20 juli 2018 heeft het directieoverleg het voorstel Zorgcoördinator Mensenhandel vastgesteld. Dit voorstel ging ervan uit dat de Zorgcoördinator Mensenhandel binnen het Zorg en Veiligheidshuis zou worden aangesteld. De stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis heeft dit voorstel niet vastgesteld.

De gemeenteraad Hilversum heeft een motie aangenomen om in haar begroting 2018 e.v. € 75.000,- op te nemen voor onder andere de zorgcoördinatiefunctie mensenhandel. De gemeente Hilversum wil de coördinatie slachtoffers mensenhandel graag regionaal vanuit het programma bescherming en opvang uitvoeren. In het portefeuillehoudersoverleg d.d. 11 oktober 2018 sprak de gemeente Hilversum met de regiogemeenten over het streven om te komen tot een regionale aanpak. Hier is afgesproken om een voorstel aan het Regiobestuur te doen met daarin de volgende onderdelen:

1. vanaf 1 januari 2019 een pilot zorgcoördinatie mensenhandel te starten binnen het programma bescherming en opvang Regio Gooi en Vechtstreek met als doel mensenhandel te signaleren en te komen tot een gedeelde zorgaanpak;
2. vanaf 1 januari 2019 een tijdelijke zorgcoördinator mensenhandel aan te stellen bij de Regio Gooi en Vechtstreek voor de looptijd van de pilot;

3. na één jaar de pilot zorgcoördinatie mensenhandel met de gemeenten en de partners te evalueren, waarbij gekeken wordt naar:
- a. omvang van de problematiek;
 - b. reikwijdte van de gewenste zorgaanpak (o.a. samenwerking gemeenten, Regio en partners);
 - c. wel/geen structurele inbedding van de zorgcoördinatie mensenhandel binnen het programma bescherming en opvang.
4. de pilot à € 75.000,- wordt incidenteel gefinancierd door gemeente Hilversum. In de evaluatie wordt ook bekeken op welke wijze eventuele structurele financiering vormgegeven moet worden.

Als gevolg van de pilot hebben we het voorstel zorgcoördinator mensenhandel aangepast en een begrotingswijziging opgesteld om de zorgcoördinatie mensenhandel in de begroting van de Regio te verwerken.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Voorstel Zorgcoördinator Mensenhandel.

Algemeen	
Onderwerp	Zorgcoördinator Mensenhandel
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Rosalinda Jonkvorst
Eenheid	Sturing
E-mail	r.jonkvorst@regiogv.nl
Kenmerk	18.0004389
Datum	1 november 2018

Voorstel

1. Het gewijzigd voorstel Zorgcoördinator Mensenhandel vaststellen.
2. De Zorgcoördinator Mensenhandel binnen tot juni 2019 binnen het programma Bescherming en Opvang van de Regio Gooi en Vechtstreek aanstellen.
3. De coördinatie mensenhandel na een jaar te evalueren om op basis daarvan besluiten te nemen over de uitvoering in de na juni 2019.

Doel

Het tijdig signaleren van mensenhandel in de Regio Gooi en Vechtstreek, en het borgen dat aan slachtoffers van uitbuitingssituaties passende zorg worden verleend. Het aanstellen van een zorg coördinator is hiertoe een middel.

Argumenten

Verantwoordelijkheid gemeenten

De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang en zorg voor slachtoffers van mensenhandel in de gemeente. Dit gebeurt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Gemeenten moeten hun rol in de aanpak van mensenhandel verder invullen. Bijvoorbeeld door actieve signalering van mensenhandel. Maar ook door beleid en regelgeving te maken ter ondersteuning van de aanpak van mensenhandel. Een gemeente voldoet aan het basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel indien de gemeente:

1. Werkt aan actieve signalering van mensenhandel.
2. Een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente, bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel en bekend is met de instanties waar slachtoffers mensenhandel terecht kunnen.
3. Gemeentelijk beleid en lokale regelgeving heeft dat de aanpak van mensenhandel ondersteunt. Beleid gericht op prostitutie, met daarbij aandacht voor voorlichting en hulpverlening aan prostituees en de aanpak van seksuele uitbuiting, is hier een onderdeel van.

In Gooi en Vechtstreek beschikken de regiogemeenten (nog) niet over een coördinator slachtoffers mensenhandel.

Huidige situatie

Op het gebied van zorg binnen de Regio Gooi en Vechtstreek, wordt aan slachtoffers opvang geboden bij de Blijf Groep in Almere welke aangesloten is bij het landelijke netwerk van vrouwenopvang. Ook wordt ambulante zorg of opvang binnen beschermd wonen of jeugdvoorzieningen verleend. In het kader van signalering en toeleiding naar zorg bestaat vanuit de GGD beleid gericht op legale prostitutie, met daarbij aandacht voor voorlichting en hulpverlening aan prostituees in het legale circuit. De aanpak van seksuele uitbuiting, is hier een onderdeel van. Zo worden bijvoorbeeld uitstapprogramma's aangeboden. Tevens wordt er tijd besteed aan internetveldwerk, om zo ook mensen uit risicogroepen (zoals prostitutie) in kaart te brengen en te benaderen. Tot slot is loverboy

problematiek één van de specifieke doelgroepen die als taakaccent zijn toegevoegd bij Veilig Thuis Regio Gooi & Vechtstreek.

Mensenhandel kan pas worden aangepakt als er signalen worden gegenereerd en vervolgens geadresseerd. Op het gebied van opsporing is er in de politie regio Midden-Nederland een Team Mensenhandel werkzaam die signalen van mensenhandel onderzoekt. In het kader van arbeidsuitbuiting beschikt de Inspectie SZW over een team dat casuïstiek bespreekt en deze vorm van criminaliteit aanpakt.

Op dit moment is er geen centraal aanspreekpunt voor (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel. Mensenhandel is een type delict wat niet gemakkelijk herkenbaar is als zijnde. Voor de opsporing hiervan is dan ook specifieke kennis en kunde nodig, dit geldt ook voor de zorg voor het slachtoffer. Op dit moment beschikt het netwerk over te weinig deskundigheid om signalen van mensenhandel te herkennen en door te zetten naar de juiste instanties. Voor dit onderwerp is nu geen aandacht binnen de verschillende betrokken instanties. Hierdoor is er geen zicht op de omvang van de problematiek en de vormen waarin mensenhandel voorkomt binnen de Regio Gooi en Vechtstreek.

Dekkend netwerk

Naar aanleiding van het rapport 'Gemeenten en de opvang van en zorg voor slachtoffers van mensenhandel' (van commissie Lenferink) eind 2017 is tijdens het wethoudersoverleg centrumgemeenten Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen en aanpak huiselijk geweld over de aanpak van mensenhandel een besluit genomen. Namelijk dat alle gemeenten verantwoordelijkheid nemen voor slachtoffers van mensenhandel, door te zorgen voor een landelijk dekkend netwerk van regionale zorg coördinatoren mensenhandel. Het advies van de landelijke commissie is om een zorg coördinator aan te stellen om de lokale situatie van mensenhandel in kaart te brengen en zorg te dragen voor de slachtoffers.

Bestuurlijke urgentie

Door de colleges van de regio gemeenten is in de bestuurlijke opdracht tot de omvorming van het "veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek" naar het "zorg- en veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek" opgenomen om een besluit te nemen of en op welke wijze de multidisciplinaire samenwerking ten aanzien van de zorg coördinatie mensenhandel uitgevoerd kan worden binnen het zorg- en veiligheidshuis. De Stuurgroep zorg en veiligheid heeft niet ingestemd met het voorstel om de functie binnen het zorg- en veiligheidshuis te beleggen. Dit voorstel betreft een wijziging van het beleggen van deze functie, namelijk binnen de Regio Gooi en Vechtstreek.

Vanuit verschillende raden zijn er vragen gesteld over het aanstellen van een zorgcoördinator mensenhandel. In Hilversum is een motie aangenomen door de raad waarin opgeroepen wordt om zo snel als mogelijk een zorg coördinator mensenhandel aan te stellen. Het is mogelijk om in januari te starten met het aanstellen van een zorg coördinator mensenhandel.

Oplossingsrichting: inzet coördinator

De inzet van een zorgcoördinator draagt er aan bij om meer zicht te krijgen op de omvang van mensenhandel en draagt er zorg voor dat slachtoffers van uitbuitingssituaties passende zorg worden verleend. De invulling van de taken van de zorgcoördinator hangt samen met de 'couleur locale', namelijk de vormen van uitbuiting die in onze regio voorkomen. De doelstelling is dat de zorgcoördinator het netwerk voorziet van kennis omtrent de signalering en ervoor zorg draagt dat slachtoffers van uitbuitingssituaties passende zorg worden verleend. Door het creëren van bewustwording op dit onderwerp binnen o.a. de gemeentes, onderwijs, politie en zorginstanties, komen situaties van mensenhandel in een vroeger stadium in beeld of wordt voorkomen dat deze aan de aandacht ontsnappen.

De aan te pakken gebieden binnen Mensenhandel zijn slachtoffers van;

- Seksuele uitbuiting (mannen en vrouwen)
- Arbeidsuitbuiting
- Gedwongen criminaliteit
- Mogelijk andere in de regio voorkomende vormen

Gevallen van mensenhandel en daarmee slachtoffers komen in veel gevallen in beeld door acties van de opsporingsdiensten, of omdat zij zichzelf melden bij de politie. Dan is het van groot belang dat zorg en opvang snel en adequaat geregeld worden. Om opsporing effectief te maken is het nodig dat de instanties rondom zorg en de strafrechtketen samen gaan werken om tot een integrale aanpak te komen.

Motie Hilversum

De gemeenteraad Hilversum heeft een motie aangenomen om in haar begroting 2018 e.v. € 75.000,-- op te nemen voor onder andere de zorgcoördinatiefunctie mensenhandel. De gemeente Hilversum wil de coördinatie slachtoffers mensenhandel graag regionaal vanuit het programma bescherming en opvang uitvoeren. In het portefeuillehoudersoverleg d.d. 11 oktober 2018 sprak de gemeente Hilversum met de regiogemeenten over het streven om te komen tot een regionale aanpak. Hier is afgesproken om een voorstel aan het Regiobestuur te doen met daarin de volgende onderdelen:

1. vanaf 1 januari 2019 een pilot zorgcoördinatie mensenhandel te starten binnen het programma bescherming en opvang Regio Gooi en Vechtstreek met als doel mensenhandel te signaleren en te komen tot een gedeelde zorgaanpak;
2. vanaf 1 januari 2019 een tijdelijke zorgcoördinator mensenhandel aan te stellen bij de Regio Gooi en Vechtstreek voor de looptijd van de pilot;
3. na één jaar de pilot zorgcoördinatie mensenhandel met de gemeenten en de partners te evalueren, waarbij gekeken wordt naar:
 - a. omvang van de problematiek;
 - b. reikwijdte van de gewenste zorgaanpak (o.a. samenwerking gemeenten, Regio en partners);
 - c. wel/geen structurele inbedding van de zorgcoördinatie mensenhandel binnen het programma bescherming en opvang.
4. de pilot à € 75.000,- wordt incidenteel gefinancierd door gemeente Hilversum. In de evaluatie wordt ook bekeken op welke wijze eventuele structurele financiering vormgegeven moet worden.

Financiën

De pilot à € 75.000,- wordt incidenteel gefinancierd door gemeente Hilversum. In de evaluatie wordt ook bekeken op welke wijze eventuele structurele financiering vormgegeven moet worden.

Uitvoering

De aansturing van de zorg coördinator vindt plaats vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Vaste taken van de zorgcoördinator blijven:

- Een actieve signalering van mensenhandel in de Gooi en Vechtstreek vormgeven en implementeren.
- Het ontwikkelen van een sluitende aanpak – inclusief onderliggende samenwerkingsafspraken met instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.
- De beschikbaarheid van voldoende passend hulpaanbod voor (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel.
- Het vormen van het centraal aanspreekpunt (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel en instanties en het uitzetten en coördineren van hulpverlening.
- Gemeentelijk beleid en (bestuurlijke) instrumenten analyseren, en voorstellen doen om beleid en de inzet van (bestuurlijke) instrumenten te optimaliseren.
- Kennis en deskundigheidsbevordering bij medewerkers van instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.

- Een effectief casusoverleg oprichten met instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.
- Monitoring en (bij)sturing.

Zie bijlage 1 voor een nadere uiteenzetting van de inzet en de fasering daarvan.

Bijlage 1

De zorgcoördinator wordt op de volgende wijze ingezet:

Fase 1 (januari-maart):

Veld verkennen/netwerk opbouwen

- Inzichtelijk maken waar mensen die slachtoffer zijn van mensenhandel terecht kunnen.
- De bestuurlijke mogelijkheden om op te treden wanneer er sprake is van mensenhandel uitwerken en hierover afstemmen met bestuurders en andere betrokken stakeholders.
- Gemeentelijk beleid en lokale regelgeving analyseren dat de aanpak van mensenhandel ondersteunt en voorstellen doen om beleid en regelgeving te optimaliseren.
- opbouwen van een netwerk met zorg verlenende partijen, signalerende partijen, opsporing en advocatuur en de gemeenten. Hierbij wordt het de aanwezige expertise en werkwijze in kaart gebracht en de lacunes hierin. Lijnen worden uitgezet naar het RIEC, CCV, Comensa en RVS.
- Breed communiceren over de beschikbaarheid van een centraal aanspreekpunt voor (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel.
- De nodige randvoorwaarden realiseren zodat de coördinator mensenhandel kan opereren.
- Een toetskader ontwikkelen op basis waarvan het succes van de coördinatie mensenhandel wordt vastgesteld.
- Onderzoek doen naar de omvang van de problematiek in de Gooi en Vechtstreek.

Fase 2 (februari-december):

Zichtbaarheid creëren en samenwerking opbouwen

- trainen van vertegenwoordigers van de betrokken partijen (bijvoorbeeld bepaalde medewerkers van Ter Gooi ziekenhuis, GGD, zorgcoördinatoren, gemeentelijke toezichthouders, opsporingsbeambten, beleidsmakers APBV, vergunningverleners prostitutie, wijkteammedewerkers, consultants, onderwijs, KVK, politie) op het herkennen van signalen en een signaleringsstructuur implementeren/verbeteren.
- opbouwen van een samenwerking met het Team Mensenhandel van politie midden-Nederland en Inspectie SZW
- samenwerkingsafspraken maken met aanbieders en partners die hulp en ondersteuning kunnen verlenen aan slachtoffers van mensenhandel.
- Structurele afstemming (op casusniveau) organiseren tussen partijen die hulp en ondersteuning kunnen verlenen aan slachtoffers van mensenhandel.
- er zorg voor dragen dat aan slachtoffers passende zorg wordt verleend
- mogelijk casuïstiek bespreking opzetten met de opsporende en zorgverlenende partijen in overleg met medewerkers van OOV, ondermijning, en de uitvoeringsdiensten Sociaal domein van de regio gemeenten om een samenwerking op te zetten. De werkzaamheden van de zorg coördinator betekenen voor de gemeentelijke uitvoeringsdiensten geen veranderingen in de werkwijzen. De samenwerking vindt plaats door afstemming met de zorg coördinator.
- in het kader van de privacy wetgeving en het bewerkstelligen van een goede samenwerking onderzoeken in hoeverre er belemmeringen bestaan in gegevensdeling

Fase 3 (december):

Evalueren

Na een periode van anderhalf jaar wordt de functie van zorgcoördinator mensenhandel geëvalueerd en naar aanleiding van de bevindingen aanpassingen in de taken in de aanpak mensenhandel of zorg aan slachtoffers gemaakt. Tijdens de evaluatie worden de volgende punten belicht:

- in beeld brengen welke vormen van mensenhandel voorkomen in de regio en in welke mate
- hoe de samenwerking met opsporingsinstanties en zorgpartijen verloopt

- welke zorg of expertise bij de verschillende doelgroepen beschikbaar is en wat ontbreekt
- het takenpakket van de zorgcoördinator en of het aantal uren toereikend is.
- de toegevoegde waarde van de zorgcoördinator

Na één jaar wordt de uitvoering van de zorgcoördinatie geëvalueerd. Dan volgen voorstellen over het al dan niet (structureel) continueren van de zorgcoördinator. Hier horen ook financiële voorstellen bij.

Het is mogelijk dat dat naar aanleiding van de evaluatie en de hieruit voorvloeiende inzichten, een aanpassing wordt gemaakt in de invulling van het takenpakket, met daarbij een mogelijke aanpassing in het aantal benodigde uren. Op deze manier wordt goed aangesloten bij wat in de Regio Gooi en Vechtstreek benodigd is.